حوکمی مەجهول حال لەلای دەوڵەتی ئیسلامی

ئایە کـــافرن ؟

یـان موسڵمـــان ؟

٦ - محرم - ١٤٤٨ ک

نووسەر : مامۆستا ئوسامە تەوحیدی شارەزووری

ئامادەکردنی : الحق

حوکمی مەجهول حال لەلای دەوڵەتی ئیسلامی

نووسەر :

مامۆستا ئوسامە تەوحیدی (شارەزووری)

حفظه الله تعالى

AL HAQQ

بسم الله الرحمن الرحيم

مناصري

الدَّوْلَةُ الإِسْلَامِيَّةُ

خلافةٌ على مِنهاجِ النُّبوّة

-١٤٤٨ک -

وەڵامێک بۆ هەڵە تێگەشتنی هەنێ کەس لەبڵاوکراوەیەکی دەوڵەتی ئیسلامی کەوا وا تێگەشتوون عەقیدەی دەوڵەتی ئیسلامی بریتیە لەوەی هیچ حوکمێک نایەن بەسەر مەجهول حال ی دار کوفری طارئ

نوسراوێکی گۆڤاری النبا ی هێناوە کەلەبەرواری 28 ی 10 ی 1437 ی کۆچی واتا بەرامبەر ساڵی 2016 ی زاینی ئەکات کەتێدا هاتوە شێخ ابو مصعب ی البرناوی والی ڕۆژئاوای ئەفریقیە قسە ولێدوان ئەیات لەناو قسەکانیدا کەپرسیاری لێ کراوە ئایا ڕاستە ئێوە خەڵکی عەوام بەئامانج ئەگرن ؟ وەئایا ئێوە ئەڵێن ئەصل لەخەڵیکدا کووفرە ؟

دەقی پرسیارەکە بەوشێوە کراوە واتا پرسیارەکە پرسیارێکی گشتیە وشوێنی وەڵامدانەوەکەش شوێنی پوختەکردن ی وەڵامەکانە بۆ عامەی خەڵک نەک شوێن تەفصیل پێدان بۆ طالب علم ەکان

بۆیە ئەم بابەتە بەچەند خاڵێک ڕوون ئەکەینەوە :

خاڵی یەکەم :- وتەکەی شێخ مانای عەقیدەی توقف نیە لە حوکمدان چونکە شێخ لەوەڵامی پرسیارێکی گشتیدا کە ئاڕاستەی کراوە وەڵامێکی پوخت وکورت ی یاوە تا عامەی خەڵک بەکورت ی تێبگەن واتە : باس لەوە ئەکات کەیەک حوکم بەسەر وڵاتێکی دارالکفردا نادرێت بەوەی بڵێت ئەم وڵاتە ئەصل لە هەمووخەڵکەکەی ئیسلامە یان کوفر (چونکە هەنێ وڵات بەپێی ناوچەکان ی

نیشتەجێ بون ـی خەڵکەکەی حوکمی ئەصل لەوناوچەیەدا ئەگۆڕێت بۆیە یـەک حوکم بەسەر تەواوی وڵاتەکەنادرێت چونکە وڵاتەکە چەند ناوچەیـەکی جیاجیـای تێدایـە)

خاڵـی دووەم -: شێخ ئەم وەڵامەی دەربارەی پڕوپاگەندەکانی ڕاگەیاندنە ئەفریقیەکان یاوەتەوە بـۆیە شوێنی وتارەکە کاریـگەری هەیە لەسەر وەڵامـەکە بەتایبەت ئەفریقا کەوەک هەرشوێنێکی تر کە دارالکفری طارئ ـە ناوچـە تا ناوچە حوکمی خەڵکـەکەی ئەگۆڕێت هەموو ناوچەکان ـی ئەفریقا وەکو یـەک نین تا بڵێت ئەصل لەهەموو شوێنەکان ئیسـلامە

بۆنمونە : ئەگەر شێخ بیگوتایـە ئەصل لەئەفریقا ئیسلامە واتا ناوچە گاورنشینەکانیش ئەصل تێیدا ئیسـلامە !! بێگوومـان شتی واناگونجێت.

بۆیە "**فەرمووی ناڵێین ئەصل ئیسلامە و ناشڵێین ئەصل کوفرە**" بـەڵکو هەرکەس کوفر یان ئیسلامی لێ بینرا ئەوکـات بڕیاری لەسەر ئەیەین کەواتـا بەپوختی وەڵامـی یاوەتەوە شوێنی وەڵامەکە شـوێنی پوختەکردنە نەک وردەکاری و تەفاصیل وشوێنەکە شـوێن ـی لادان ـی تۆمەتە لەسەر ئەوەی دەولە تۆمەتـبار ئەکـرا بەوەی گوایـە دەولە وتویـەتی ئەصل لەخەڵکی ـدا کوفرە بۆیە شـێخ تەنها مەبەست ـی ڕوونکردنەوەی گشتی بوە نەچۆتە ناو تەفاصیل ـی ئەوەی ئایا؟ئەصل لەناوچە موسڵمان نشینە سونیـەکان چیـە بـەڵکو بەڕەهایی وپوختەکراوی ئەم وەڵامـەی دەربڕیوە چونکە قسەکە بـۆ عامەی موسڵمـانانە کەوا هەنێ لەموسڵمـانان

واتێگەشتبون دەولە بڕوای وایە ئەصل لەخەڵکی لەهەموو ولآتێک کوفرە شێخ لێرەدا تەنها مەبەستی دوورخستنەوەی ئەو بوهتانەیـە نەک وردەکاری بابەتەکە باس بکات گەرچــی کەسانێک واتـێ بگەن "ئەم وتەیەی شێخ ڕوواڵەتەکـەی جۆرێـک لەتوقف ـی پێوە دیارە ئەوا وتەکە لەم حاڵەتەدا شەرعدا مامەڵەی وتەی متشابهـ و مجمل ـی لەگەڵ ئەکرێت ئەبێت بـۆ تێگەشتن لەم وتە بگەڕێینەوە بۆ وتەی موحکەم و وتە ڕوونەکـان" چونکە شتێکی نامـۆ نیە گەر لەقورئان وسونەت دەقی متاشبهـ ومجمل بونی هەبێت ئەوا لەپێشترە زانایان هەنێ کات لەدەربڕینەکانیان جۆرێک لەلێکچوی و اجمال لەوتەکانیـان هەبێت و خەڵکێـک لەسەر ڕووکەشەکەی لێی تێ بگات

بـەڵام وەرگرتن ـی ڕووکەش و دەستگرتن بە تەنها یـەک وتە بێ گەڕانەوە بۆ وردەکاریـەکان لە مەنهەج ـی ئەهلی سونەت نیـە بەڵکو مەنهەج ـی ئەهلی بیدەع و گومڕاییـە لەبەرئەوەی بۆ وەرگرتنی حوکمێکی شەرع ـی و عەقیدەی ئەبێت هەموو وتەکان بهێنیت وکۆی بکەیتەوە پاشان ئەنجامێـکی لێدەرکەیت نەک تەنها دەست گریت بە وتەیــەک و وتەکانی تر پشت گوێ خەیت لەبـەر ئەوەی زاناکان ـی تری دەولە وە هەروەهـا مەنهەج ـی فەرمی دەولە تەفصیل ـی زیاتریان یاوە بـابەتەکەیان زیاتر ڕوونکردۆتەوە تا طالب علمەکان و سەرخەران و تێکۆشەران بابەتەکەیـان لاڕوونبێت بـۆیە ئەگەر ویستت لەوتەیەکی موطلەق یان متشابهـ یان مجمل تێ بگەیت ئەبێت بگەڕێیتەوە بـۆ تەفاصیل سەرنج بـەن

بۆ نمونە :- من لە شوێنێکدا ئەڵێم ئەصل لەوڵات ی کوفر کوفرە ئەمە وتەیەکی موطڵەق ە نابێت ئەوە بەیتە پاڵم کەمن لەدار کوفری طارئ یش هەمان بۆچونم هەیە چونکە ئەگەربتەوێ لەمەبەستم تێ بگەیت ئەبێت بگەڕێیتەوە بۆ وتەکان ی ترم کەمن مەبەستم تەنها وڵات ی کوفری ئەصلی ە نەک وڵاتی کوفری طارئ تێگەشتنت لەو دەربڕینەم بەوە ئەبێت بەگەڕانەوەت بۆ وتەکان ی ترم ئەوکات تێ ئەگەیت لەعەقیدەم بەڵام گەرتەنها دەستت گریت بەو وتەیەم ئەوا نەمەبەستەکەی منت پێکاوە نەهەقیشت پێکاوە خۆشت توشی گومڕایی کردووە "کەواتا ئەبێت بۆتێگەشتن لەوتەکان یان لەمەنهەج ی زانایان بگەڕێینەوە بۆ وتەکان ی تر و وردەکاریەکان ی تر کەبۆ ئەوبابەتە دانراوە بۆئەوەی لەم بابەتەش عەقیدەی دەوڵەتی ئیسلامی بزانین" نەبەتێگەشتن ی من نەبەتێگەشتنی ئێوە بەڵکو بەتێگەشتنی موفتی و زانا وسەرکردەکان و بڵاوکراوە فەرمیەکان ی دەولە هەڵسەنگاندن بۆ ئەم بابەتە ئەکەین

شیخ ترکی البنعلی تقبلە اللە تعالی لەساڵی 2017 لە تێبینەکان ی بۆ تەعمیمەکەی لیژنەی المفوضە : لەخاڵێکدا عەقیدەی فەرمی دەولەتی ئیسلامی لەسەرەتای دروستبونیەوە تائەوکاتەی خۆی ڕوون ئەکاتەوە لەسەرحوکمدان بەسەر خەڵکی ئەوناوچانەی کەوا سوننە نشینن ئەفەرموێت : كما ويلمس من كلام قاداتها خلاف ما جزم به الكاتب قال الشيخ أبو مصعب الزرقاوي تقبله الله في أثناء رده على الخبيث أبي محمد المقدسي وأما القول بأن

عوام الرافضة كعوام أهل السنة فهذا والله من الظلم لعوام أهل السنة أيستوي من الأصل فيهم التوحيد مع من الأصل فيهم الاستغاثة بالحسين.

واتا : وەکچۆن لەوتەی پێشەواکانی دەولە پێچەوانەی ئەوە بەدی ئەکرێت کەنوسەر نوسیویەت ـی شێخ ئەبو مصعب ـی زەرقاوی تقبلە اللە تعالی لە ڕەدانەوەی بۆ ابو محمد ـی مقدسی پیس فەرموویەت ـی ئەو قسەیەت کەئەڵێی عەوام ـی ڕافیزە وەک عەوام ـی سونەن واللە ـی ئەمە ستەمە لەعەوام ـی سونە ئایا لەکوێدا یەکسانن کەسانێ ئەصل تێیاندا تەوحیدە لەگەڵ کەسانێ ئەصل تێیاندا پاڕانەوەیە لە حسین.

شیخ ترکی تقبلە اللە تعالی لە لێدووان ـی لەسەر ئەم قسەی شێخ ئەفەرموێت :

(فذكر تقبله الله أن الأصل في عوام أهل السنة التوحيد، ولم يتوقف فيهم)

شێخ زەرقاوی باسی ئەوەی کرد ئەصل لەعەوام ـی ئەهلی سونەت بریتیە لە تەوحید و تەوقفی لەسەرنەکردن

پاشان شیخ ترکی وتەی شێخ ئەبو محمد ـی عەدنان ـی هێناوەتەوە ئەفەرموێت :

(وقال الشيخ أبو محمد العدناني تقبله الله وإن من اعتقادها ومنهجها وما تدين الله به أن عموم أهل السنة في العراق والشام مسلمون)

واتا : لەبیروباوەڕ و مەنهەج وئەو دینداریەی بۆ اللە تعالی ئەیکەین ئەوەیە کەوا هەموو خەڵکی ئەهلی سونەت لەعێراق وشام موسڵمانن.

پاشان **شیخ ترکی تقبله الله تعالی ئەفەرموێت** : (فالشيخ تقبله الله حكم على عموم أهل السنة في العراق والشام بالإسلام ولم يتوقف فيهم وكان ذلك في شريطه المعنون بـ(لك الله أيتها الدولة المظلومة)، قبل تمدد الدولة الإسلامية أعزها الله بالتوحيد على مدن البلدين)

واتا : شێخ تقبله الله تعالی حوکم ی یاوە بەسەر تێکڕای ئەهلی سونەت لە عێراق وشام بەئیسلامەتی و تەوقف ی لێ نەکردوون ئەم وتارەی شێخ لە تۆمارکراوێکدا بە ناونیشان ی (**لك الله ايتها الدولة المظلومة**) شێخ فەرموویەت ی پێش فراوان بوونی دەوڵەتی ئیسلامی بۆسەر شارەکانی هەردوو وڵاتەکە . (کەواتا ئەوەی ئێمە لێی تێگەشتون تێگەشتنی شەرعی دەوڵەتی ئیسلامیە کەوا ناوچە سونیەکان دەوڵەت ی ئیسلام ی تەوقف ی لەسەرناکات بەڵکو حوکم ی ئیسلام بەسەر تەواوی دانیشتوانەکەی ئەیات هەتاکو کوفرێکی ڕونیان لێ نەبینرێت ئەمەش تێگەشتن ی من نیە بەڵکو شیخ ترکی ئاوای لێی گەیشتوە)

بەدەر لەوەش شیخ ترکی بەناوی دەوڵەت ی ئیسلامی وشیخ بەغدادیەوە تقبله الله نمونەی هێناوەتەوە بە سعودیە کە فەرموویەتی :- گەرچی سعودیە دار الکفری طارئ ە بەڵام ئەصل لەخەڵکەکەی ئیسلامە پاشان لەهەمووی سەرنج

ڕاکێشتر ئەوەیە شـیـخ ترکی تقبلە اللە لە ڕەدانەوەی بەیاننامەکەی لیژنەی المفوضـە ئەفـەرمویێت : الملاحظة الثالثة عشرة أنكر الكاتب أن مقولة (الأصل في الناس بدار الكفر الطارئ الإسلام وهذا أصل فاسد نبه عليه الشيخ المجاهد أبو محمد العدناني تقبله الله كما تقدم في الملاحظة السابقة.) [كما في ص4]

تێبینی 13 نوسـەر ڕەدی کـردۆتەوە ئەصل لە دارکوفری طارئ ـدا ئیسلام بێت وەک لەپەڕەی چوار ئاماژەی یاوەتێ ئەمەش بنەمایەکی فاسدە وەک شێخ ـی موجاهد ئەبو محمد ـی عەدنان ـی تقبلە اللە ئاماژەی پێکرد لە تێبینی پێشتر باسمان کرد .

کەواتا : شیخ ترکـی بەتوندی دژی ئەوقسەیە وەستاوەتەوە کەوا کەسێک نکوڵی تەواوبکات لەوەی بوترێ ئەصل لەهەموو دارکوفرێکی طارئ ـدا ئیسلامـە.

دەرئەنجـامی ئەو تێبینیانەی شیخ ترکی :-

لەسەر بەیاننامەکەی لیژنەی المفوضـە نوسی بوی بوە هۆی ئەوە گۆڤاری النبأ بڵاوکراوەیـەک بڵاوکاتەوە بە الغاء کـردنەوەی بەیاننامەکەی لیژنەی المفوضـە کە لەخاڵێکی بەیاننامەکەدا هاتبوو نابێت بڵێین ئەصل لە دار الکفری طارئ ئیسـلامە بۆیە دەولە ئەو بەیاننامەی بەو وتەیـەشەوە بەفەرمی ڕەفز کـردەوە کە لەگۆڤاری النبأ ژمارە 98 پەڕەی ژمـارە 8 هاتوە :

فقد تم إلغاء العمل بمضمون التعميم المعنون لە بالآية الكريمة {ليهلك من

هلك عن بينة} وذلك لاحتوائه على أخطاء علمية وعبارات موهمة غير منضبطة أدت إلى حدوث التنازع والتفرق بين صفوف المجاهدين خاصة والمسلمين عامة ملحوظة: ستصدر من خلال إذاعة البيان سلسلة صوتية يتم من خلالها طرح المسائل التي حصل فيها النزاع مع بيان الحق فيها بإذن الله تعالى)

واتا : بڕیار درا بەپوچەڵکردنەوەی کارکردن بەناوەڕۆکی ئەو بەیاننامە گشتگیرەی کەناونرابوو (ليهلك من هلك عن بينة) بەهۆی ئەوەی هەڵەی زانستی و دەستەواژەی ناڕون ی تێدا بوو کەبوە هۆی ناکۆکی و دووبەرەکی لەنێوان ڕیزی موجاهیدان بەتایبەت ی وموسڵمانان بەگشتی تێبینی لەڕێگەی ڕادیۆی بەیان زنجیرەیەکی دەنگی دەرئەچێت تێیدا ئەو بابەتانە دەخرێنە ڕوو کەناکۆکی تێدا دروست بوە لەگەڵ ڕوونکردنەوەی هەق بەئیزن ی الله تعالی.

ئەوە بوو " ئەنجامەکەی دەوڵەت ی ئیسلام ی لەساڵی 2018 زنجیرە وتارێکی بڵاوکردەوە بەناونیشان ی سلسلة علمية في بيان مسائل المنهجية کەئەمە یەکلاکەرەوترین ی عەقیدە ومەنهەج ی دەولەیە " بەو واتایەی هەر وتەیەک پێچەوانەی ئەمە پێشتر بڵاوکرابێتەوە ئەوا بەوتەی کارپێنەکراوی دەوڵەت ی ئیسلامی دائەنرێت وەک لەگۆڤاری 98 ئاماژەی پێ ئەکات بۆیە لەم سلسلەیەدا نەهاتوە بڵێت کەعەقیدەی دەولە لەسەر دار الکفری طارئ بریتیە لەتەوقف

کـردن بـەڵکو ئەوەی هاتوە لەپـەڕەی ژمارە 79 دەولە باس لەوە ئەکـات حوکم ـدان بەسەر مجهول حال لەدارکوفری طارئ ئەگۆڕێت بەپێی حاڵ وباردۆخ ـی دانیشتوانەکە.

دەولە باس لە دوو حاڵەت ئەکات لە حوکم ـدان بەسەر مجهول حال لە دارکوفری طارئ

حاڵـەتی یەکەم :- باس لەوە ئەکات کەوا ماردین لە سەردەم ـی شیخ ـی ئیسلام ابن تیمیە کەوا دار کوفری طارئ بـوو شێخ ڕێگریکردوە لەوەی خەڵکەکەی بەگشتی تەکفیربکرێت و قسەیـان پێ بکرێت (کەواتـا ئەصل لە عامەی خەڵکەکەی بە ئیسـلامەتی ماوەتەوە چونکە گەر هیچ حوکمێکی نەیابوایە بەسەر خەڵک ئەوا ڕێگری نەئەکرد لەقسە وتن بەخەڵکەکە)

حاڵـەتی دووەم :- حاڵـەتی خەڵکی احساء ـە کە **شێخ حمد بن عتیق** فەتوای تەکفیری بەسەر هەموویاندا یا بەهۆی ئەوەی تێکـڕا بێ جیاوازی شیرک وکوفریان ئەنجام ئـەیا واتا حوکمدانەکە لەبەر جۆری خاکەکە نەبوو بەڵکو بەهۆی ئەوەوەبوو خەڵکـەکە خۆیان بکەری کوفربوون پێکەوە باسـی تەوقف و وەستان بـوون ـی نیە لەم سیلسلەیـەدا کەعەقیدەی فەرمی دەوڵەت ـی ئیسـلامیە خۆئەگەر تەوقف عەقیدەی دەولەبوایە ئەبوو دەولە ڕوونی کاتەوە چونکە کتێبەکە بۆ تەفسیل و ڕوونکردنەوە دانراوە بەڵکـو دەولە ڕوونیکردەوە مجهول لەدار کوفری طاری حوکم ـی ئەگۆڕێت بەپێی باردۆخ ـی ناوچەکە کەواتا : ئەگەر

بڕوای بەتەوقف هەبوایە نەیانئەفەرموو لەناوچە بۆناوچەیەک مجهول حوکم ـی ئەگۆڕێت بەڵکو ئەیانفەرموو لەمجهول تەوقف ئەکرێت بەڵام مادام مجهول حوکم ـی ناوچەکەی وەرئەگرێت لەدار الکفری طارئ کەواتا وەک شیخ ترکی لەشیخ عەدنانی گێڕایەوە ئەصل لەناوچە سونە نشینەکان ئیسلامە و ئەصل لەناوچە ڕافیزە نشینەکان کوفرە لەنێوان کوفر وئیسلام هیچ حوکمێکی تر بوون ـی نیە

وتەکەی شیخ ابو مصعب ـی البرناوی ـش هەر بەم وتانەی دەولە شەرح ئەکەین کەواتای توقف نیە بەڵکو تەنها ئەو تەفسیلەی بۆ زیاد ئەکەین کە شیخ ترکی ودەولە زیاتر ڕوونیان کردۆتەوە لەسەر حوکم ـی مجهول حال بەپێی گۆڕان ـی ناوچەکە و جۆری دانیشتوانەکەی بۆیە ئەوکەسەی ئێمە بە مورجیئە ناوزەند ئەکات و مولزەمی کردووین کەبڵێین دەولە موعتەزیلەیە ! لە کاتێکدا خۆشت و ئیلزامەکەشت هەڵەن بەڵکو ئێستا ئێمە بەتۆ ئەڵێین فەرموو شیخ ترکی و شیخ عەدنان ـی و سلسلە مەنهەجیەکەی دەولەش بە ئیرجاء ناوزەند بکە کە فەرموویانە مجهول لە دار کوفری طارئ بەپێی بارودۆخی ناوچەکەی حوکم وەرئەگرێت نەک بڵێن توقف ـی لێ ئەکرێت.

– پاشان وتاری مامۆستایەکی داناوە بەحساب بەڵگەی هێناوەتەوە بۆ ئەوەی

بیسەلمێنێت توقف لە حوکم ـدان لەسەر مجهول حال بون ـی هەیە ئەو مامۆستا بەڕێزە وتەیـەکی شێخ حمد بن ناصر ـی هێناوەتەوە بـەڵام بەداخەوە ئەو مامۆستایـە هەقیقەت ـی مەنهەج ـی زانایان ـی نەجدی نەپێکاوە چونکە شێخ حمد بن ناصر کە ئەفەرموێت : ئەوانەی پێش بانگەوازی تەوحید مردوون وحاڵیـان نازانین وناڵێین کافرن و ناشڵێین موسڵمانن ئەم قسەیەی شێخ لە مەنهەج ـی زانایان ـی نەجدی مانای توقف نیـە چونکە هەرخودی شیخ لە درێژی ئەو قسەیـەدا بە دێڕێـک لە خوارتر ئەفەرموێت :

(ومن كان منهم لم تبلغه الدعوة، فأمره إلى الله وقد علمت الخلاف في أهل الفترات، ومن لم تبلغهم الحجة الرسالية) واتـــا : هەرکـەسێ لەوان بانگەوازی پێ نەگەشتێت ئەوا کارەکەی بۆ لای الله تعالى ئەگەڕێتەوە وە بێگومـان ئاگاداری ئەو ڕاجیاوازیەی زانایان ـی کەهەیانە لەبارەی ئەهلی فەترە و ئەوکەسانەی پەیامیـان پێ نەگەیشتوە.

کەواتـا شیخ کە فەرمووی "ناڵێین کافرن واتا کافری معذب چونکە پەیامیان پێ نەگەیشتوە وە بە موسڵمانیش دانانرێن تابڵێین بۆ بەهەشتە بەڵکو لە ڕیزی ئەهلی فەترە حساب ئەکرێن" کەلەقیامەتدا تاقی ئەکرێنەوە وە ئەهلی فەترەش بەئیجماع لەدوونیـادا بەموشریک دائەنرێن بەڵام زانایان ـی نەجدی جیاوازی ئەکەن لەنێوان وشەی موشریک وکافر

یەکەم :- بڕوایـان وایە ئەوانەی ئیقامە حوجە نەکـراون موشـریکن نەک کافری واتـا لە دونیادا مامەڵەی کافری لەگەڵ ئەکرێت بەڵام پێی ناوترێت کافرە چونکە پەیامی پێ نەگەیشتوە وەک ئەهلی فەترە حساب ـی ئەکەن حوکم ـی دۆزەخ نادرێت بەسەریـان چونکە پێش دەعوە مردوون تاقی ئەکرێنەوە

دووەم :- کـافر ئەوکەسەیە کە پەیامی پێگەیشتوە لەگەڵ ئەوەشدا سورە لەسەر شیرکەکەی ئەمە ئەگەر بمرێت بۆدۆزەخ ـە چونکە پەیام ـی پێ گەیشتوە **شێخ محمد ـی کوڕی عبدالوهاب مامۆستای شـێخ حمد ئەم بابەتەی بەڕوونی باسکردووە ئەفەرموێت :** (نحکم بأنهم مشرکون ونری کفرهم إذا قامت علیهم الحجة.) [منهاج التاسیس] حوکمیـان لەسەر ئەیەین کەئەوان موشریک وە بەکافریان ئەزانین کاتێ ئیقامە حوجەیـان بکەین .

کەواتـا کاتێ زانایـان ـی نەجد وتیان کافری ناکەیـن وبەموسڵمانیشی نازانین واتا تەکفیری تـعذیب ـی ناکەن بەڵام بەموشـریکی ئەزانن بەڵگەی زیـاتریش لەسەر ئەوقسەیـەم کە شێخ حمد ونەجدیـەکان وشەی کافر بۆکەسێ بەکارئەهێنن کە ئیقامە حوجەی پێ گەیشتبێت و کـاتێکیش ئەڵێن فلان کەس نە تەکفیری ئەکەیـن نەموسڵمانە واتا بە ئەهلی فەترەی دائەنێن واتا کافری غیر معذب یان موشریکی غیر معذب نەک واتـای ئەوەبێت هیـچ حوکمێکی نیە لە دوونیـادا

خودی **شێخ حمد بن ناصر ئەفەرموێت** : (إذا كان يعمل بالكفر والشرك لجهله، أو عدم من ينبهه، بل لانحكم بكفره حتى تقام عليه الحجة، ولكن لا نحكم بأنه مسلم) واتا : گەر کاربەکوفر وشیرک بکات بەنەزانیەوە یان کەسێ نەبێ ئاگاداری کاتەوە ئێمە حوکم نایەین بەکافربوونی تا ئیقامەحوجە ئەکرێت بەڵام ناڵێین موسڵمانە.

ئەی کەواتا چیە ؟ **شێخ ئەفەرموێت** : (أن أصحاب الفترات يمتحنون يوم القيامة في العرصات) [الدرر السنية10/136] واتا : ئەهلی فەترە لەقیامەتدا تاقی ئەکرێنەوە

کەواتا بە ئەهلی فەترە حسابیان ئەکات نەک توقف بکات وهیچ حوکمێک لەسەریان نەیات پاشان ئایا کەبەئەهلی فەترە حسابیان بکات مانای ئەوەیە لە دوونیادا هیچ حوکمێک بەسەریان نایات ؟ وەڵام نەخێر لە دوونیادا حوکم ی موشریکیان بەسەرا ئەیات چونکە ئەهلی فەترە لەدوونیادا موشریک وکافرن بەناو بەڵام کافرێک نین معذب بن بەو واتایەی کەمردن بڵێین لە دۆزەخ دان بەڵکو تاقی ئەکرێنەوە.

– کەواتا ئێستازانیت کاتێ زانایەک فەرمووی ناڵێین کافرە وناڵێین موسلمانە بەڵکو بەئەهلی فەترە حسابە واتای ئەوەیە حوکم ی دۆزەخ لەسەرقیامەت ی نادرێت بەڵام لە دوونیادا بە موشریک وکافری غير معذب حساب ە.

پرسیارکرا لە ئیمام محمد بن إبراهيم رحمه الله : 175- س : أَهل الفترة هل يسمون كفارا أَو مسلمين؟ ج: كفار لا مسلمين. أَما عذابهم فلا يكون حتى يبعث لهم رسول) [فتاوى ورسائل سماحة الشيخ محمد بن إبراهيم بن عبد اللطيف آل الشيخ (1/ 246-247)]

واتــا : ئایا ئەهلی فەترە لەدوونیابەکافر ناوئەبرێن یان موسڵمان ؟ لە دوونیـادا کافرن نەک موسڵمان بەڵام سزانادرێن تاپەیامبەریان بۆ ڕەوانەئەکرێت (لەقیامەتدا تاقی ئەکرێنەوە) بۆیە بەڕاسـتی گەر مەنهەجی زانایان لەبابەتێـک وەکو خۆی باس نەکەیت ئاوا ئەم جۆرە بیدعە وکارەساتەی لێ دروست ئەبێت پێویسـتـە لەدەستەواژەی زانایان تێ بگەیت کاتێ قسەیـەک ئەکەن بەمەبەستی خودی زاناکە لێکی بـەیتەوە نەک بۆ مەبەستی خۆت وتەی زاناکـە لێک بەیتەوە

پـاشان وتەی شیخ ـی ئیسلامی هێناوە زاهیر پێش ئەصل ئەخرێت کە شێخ فەرموویەت ـی : (أن الظاهر يُقدم على الاستصحاب) ئەم وتەیـە ڕەدە لەسەر خۆی چونکـە کەسی مجهول زاهیری دیارنیـە تا زاهیرەکەی پێش بخەین بەسەر ئەصلدا

بۆ نمونە : مجهولێـک لەوڵاتـی ئیسلامە زاهیری هیچ ـی پێوە دیارنیە بۆیە لێرەدا ناوترێ مجهول هیچ حوکمێکی نیە بەڵکو بەئیجمـاع کار بە ئەصل ئەکرێت کەئەصل لەوڵات ـی ئیسلام ئیسلامە بۆیە ئەوو مجهولە بە موسڵمـان دائەنرێت

وکار به ئەصل ئەکرێت چونکە مجهولەکە هیچ زاهیرێکی تێدانیە تا کار بەزاهیرەکەی بکەین وحوکم بەئەصل نەکەین بەڵام کاتێ لە زاهیردا کوفرێکی لێ ئەبینرێت لەم کاتەدا زاهیرە کوفریەکەی لێ بینرا بۆیە زاهیرەکەی پێش ئەخرێت بەسەر ئەصل ی خاکەکە بە پێچەوانەشەوە کەسێک لە دار کوفری ئەصلیە و مجهول ـە وزاهیری هیچ دیارنیە ناکرێت بڵێین توقف ئەکەین لەم مجهولە چونکە ئەم مجهولە زاهیری هیچ ی پێوە دیارنیە بۆیە ئەصل ی وڵاتەکە ئەدرێت بەسەر مجهولەکە بەکافر دائەنرێت تا لە زاهیردا ئیسلامەت ی لە کەسەکە ئەبینرێت هەرکات زاهیری ئیسلامەتیمان لێ بینی ئەوکات زاهیر پێش ئەخرێت بەسەر ئەصلی وڵاتەکە (بۆ دار الکفری طارئ یش) بەهەمان شێوە گەر ناوچەیەک ئەصل لە خەڵکەکەی ئیسلامەت ی بێت وزاهیری خەڵکەکەی ئیسلام وسونەت بێت ئەصل لەو ناوچەیەئیسلامە کاتێ مجهولێ ئەبینین هیچ زاهیریەکی پێوە دیارنیە کار بەئەصل ئەکەین کە ئیسلامەتیە تا ئەوکاتەی زاهیرەکەی دەرئەکەوێت بۆمان ئەوکات بەپێی زاهیرەکەی حوکم ئەیەین نەک بەپێی ئەصلەکە بۆیە هێنانەوەی ئەو قاعیدەیە خۆی لە خۆیدا ڕەدە بۆ ئەوکەسە و ئەگەر خۆی بەو قاعیدە مولزەم بێت ئەوا ئەبێت بڵێت مجهول لەدار ئیسلام ودار کوفری ئەصلیش حوکم ی تەوقف ـە بەڵام خۆی بەو قاعیدەیە پابەند نابێت بۆ دار ئیسلام ودار کوفری ئەصلی کەواتا ئەمەش خۆهەڵوشانەوەیە و داهێنان ی مەزهەبێکی تازەی بیدعیە.

له كۆتايشدا هەمان ئەو وتەيەی دەوڵەت ی ئيسلام ی ئەڵێمەوە كەلەگۆڤاری النبا ژمارەی 98 لەسەر هەمان ئەم بابەتە هاتوە تێيدا نوسراوە : (عدم تمييز السنة من البدعة على بعض صغار المنتسبين للعلم أنصاف المتعلمين الذين جعلوا أنفسهم في مصاف الأئمة المجتهدين فتجد الواحد منهم يزعم أنه المهتدي ويحسب أن السنة معه وأن المخالف له ضال مبتدع وربما قال كافر فينشأ عن ذلك من التفرق والشرور ما الله به عليم)

واتـا : جيـاكردنەوەی سـونەت لەبيدعە لەلايەن هەنێ لەوكەسانەی كەم ئەزمونن وسەرەتايانە لەزانست خۆيان ياوەتە پاڵ زانست و بەتەواوی لەزانست شارەزا نين لەگەڵ ئەوەشدا خۆيان خستۆتە ريزی پێشەوا موجتەهيدەكان ی ئومەت هەريەكێک لەو كەم زانست وكەم ئەزموونانە ئەبينيت وا ئەزانيت تەنها خۆی لەسەر هيدايەتە و سونەت تەنها لەلای ئەوە وە هەركەسێک پێچەوانەی بێت گومڕا و مبتدع ـە بەڵكو لەوانەيە بە پێچەوانكارەكەی خۆی بڵێت كـافر بەم هۆيەشەوە پەرتەوازەيی و دووبەرەكی هێندە دروست ئەبێت كە تەنها الله تعالى خۆی پێی ئاگەدارە.

بۆيە ژەهری غلوەكەی خۆتان وزيادەڕەوييەكان ی خۆتان مەكەن بەماڵ بەسەر دەولەوە چونكـە ئەوانەی ڕوحيـەت ی غلو و زيادەڕەووی لەخوێنياندايە هەموو كات ئاواتە خوازن خێرا حوكم ی تەكفير و گومڕای بەسەر ئەوانەبەن كەوەک

خۆیـان بیرناکەنەوە هەر ئەم جۆرە کەسـانەش بـوون لە کۆتـایـدا بون بەعمومی وتـاگەشـتن بەوەی دەولەش تـەکـفیربکەن چونکە تەکفیر گەر ناهەقیش بێت ئەم جۆرە کەسانە دڵیان پێی ئەکرێتەوە وپێی خۆشحاڵ ئەبن وا ئەزانن تا موسڵمـانێ زیـاتر تـەکفیربکەن وا گومان ئەکەن زیاتر تـەوحیدیان جـێ بە جێکردووە و زیاتر دیندارن بـەڵام بێ ئاگان و نازانن وەک " **خەواریج ئاسا بە بیانوی خۆپاراستن لە کوفر خۆیـان توشی چی بیدعە ومال وێرانیەک ئەبن ودین ئەکەن بـەیەک پارچە لە ئاگر** " کەئەگـەر کەسـێ وەک خۆیان بیرنەکاتەوە ئەیسوتـێنن وە ئەمەش سـەیرنیـە لەنیشانەکان ـی کۆتای دونیا ئەوەیە کەسانی هەرزەکار ومنـاڵکـار کە پەروەردەیەکی زانست ـیان نیە و لەگەڵ هەموو بایەکدا شەن ئەکەن و هەر وتـەیـەک تـازە ئەبینن ئەیکـەن بە هەرا و وخەڵکی پێ گومرا ئەکەن وائەزانێت ئێمـە بێ ئاگاین لەو وتـەیـە نازانێت ئەو وتـەیـەی ئێستـا گەشتوە بـەتۆ ئەوائێمە لەکات ـی بڵاوبونەوەی وتـەکـە ئاگاداری بـوین یاخود هەرکـاتـێ هەر ئەم جۆرە کەسـانە کـاتـێـک تـوشـی شوبهەیەک ئەبن ئەگەڕێنەوە بـۆ ئێمە تا شوبهەکەنیان بۆ برەوێنینەوە بەڵام کـاتـێ لە خۆبای ئەبن بەئێمە ئەڵێن مورجیـئە و نەزان وجەهم ـی و دەیان حوکم ـی لابە لا وبەتـاڵ ئەیەن بەسەرمان! ڕەدانەوەی بیدعەی شاراوە بەشاراوەی ئەکـرێت و ڕەدانەوەی بیدعەی ئاشکراش کەخەڵکی پێ گومڕا بکرێت پێویستە بەئاشکرا ڕەدکرێتەوە تا هەق وباطل لەخەڵک ون نەبێت.

الله تعالى عاقیبەت خێرمان کات ولەلادان و گومڕایی وهەڵەشەیی وغلو وئیرجاء بمانپارێزێت وهیدایەت ی ئەوکەسانەش بات.

اللهم آمــين يا اللــه

سەرچاوە النبأ ژمارە ٩٨ لاپەڕە ٨-٩

الحمد لله رب العلمين

الحق
AL HAQQ